

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2136

Vragen van het lid **Van Toorenburg** (CDA) aan de Staatssecretarissen van Veiligheid en Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht «Drugs- en wapensmokkel Woenselse Poort kinderlijk eenvoudig»* (ingezonden 3 maart 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 30 maart 2016)

Vraag 1

Kunt u een overzicht geven van alle aangetroffen vuurwapens en/of binnengesmokkelde contrabande van de afgelopen vijf jaar binnen de Woensele Poort?

Antwoord 1

De forensische GGz-instelling De Woenselse Poort bestaat uit een beveiligde zone (beveiligingsniveau 3) en een besloten zone (beveiligingsniveau 2). In beveiligingsniveau 3 wordt structureel gecontroleerd met detectiepoortjes en bagagescan, conform beveiligingseisen van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). In beveiligingsniveau 2 van de instelling is de resocialisatie- en behandelafdeling gevestigd. De cliënten die daar verblijven werken met hun behandeling toe naar een zo zelfstandig mogelijk leven. Om op deze verzelfstandiging te worden voorbereid, krijgen de patiënten ook bepaalde vrijheden, passend bij de behandelfase. Voorafgaand aan de plaatsing op beveiligingsniveau 2 vindt bij iedere patiënt een risicotaxatie en -afweging plaats. Bij beveiligingsniveau 2 wordt derhalve geen detectiepoort of bagagescan ingezet. Hier wordt op indicatie bagage gecontroleerd en/of de persoon in kwestie gefouilleerd. Het incident van 25 februari 2016 heeft zich afgespeeld in de besloten zone met beveiligingsniveau 2.

In de afgelopen vijf jaar is geen vuurwapen aangetroffen binnen De Woenselse Poort. In beveiligingsniveau 3 zijn afgelopen vijf jaar wel drugs, een mobiele telefoon en een paar gebruiksvoorwerpen aangetroffen die zijn omgevormd tot een steekwapen (denk daarbij aan een bewerkte tandenborstel). In beveiligingsniveau 2 is gedurende deze periode drugs aangetroffen, en verschillende malen een mes of een gebruiksvoorwerp dat is omgevormd tot een steekwapen.

Vraag 2

Kunt u een overzicht geven van alle aangescherpte maatregelen die bij deze kliniek zijn genomen sinds de «undercover» uitzending in 2011?¹

Antwoord 2

Naar aanleiding van de door u genoemde uitzending van Undercover in Nederland heeft de DJI een onderzoek uitgevoerd naar de organisatorische, bouwtechnische en elektronische beveiliging van de instelling. Het onderzoek heeft ertoe geleid dat de volgende maatregelen zijn getroffen in beveiligingsniveau 2:

- de receptie is nu structureel bemand door een medewerker beveiliging;
- Bezoekers worden bij binnenkomst en vertrek niet alleen gecontroleerd op identiteit maar ook geregistreerd en voorzien van bezoekerspassen. Op indicatie worden controles door de beveiligingsmedewerkers uitgevoerd in samenspraak met het afdelingsteam;
- er is een sluisfunctie gecreëerd bij de entree van deze zone;
- er zijn afspraken gemaakt met betrekking tot het toezicht op en het gebruik van de binnentuin van de besloten zone, zodat er beter zicht is op het onderlinge contact;
- de disciplinemix van medewerkers op de behandelafdeling is aangepast. Er zijn meer medewerkers veiligheid en logistiek op de afdelingen dan voorheen.

De volgende maatregelen zijn getroffen in beveiligingsniveau 3:

- de voorheen aanwezige mogelijkheden om op eigen gelegenheid, vanwege programmamadeelname, van de beveiligde zone naar de besloten zone te gaan en andersom zijn volledig afgesloten. Wanneer patiënten naar een andere afdeling of hun dagbesteding gaan, worden zij nu door medewerkers begeleid.
- naast het continue cameratoezicht in de binnentuin van de beveiligde zone zijn medewerkers nu ook fysiek aanwezig als patiënten naar buiten gaan;
- op het hekwerk is stroomvoerende overklimbeveiliging aangebracht conform de beveiligingseisen van DJI;
- de disciplinemix van medewerkers op de behandelafdeling is aangepast. Er zijn meer medewerkers veiligheid en logistiek op de afdelingen dan voorheen. Alle medewerkers die cliëntgebonden werken, hebben de verplichte training agressie- en geweldsbeheersing (genaamd Veilig in Contact, VIC) doorlopen en hiervoor gelden ook verplichte herhaalmomenten;
- de huisregels inzake bewegingsvrijheid, invoer van goederen en het verbod op mobiele telefoons zijn destijds aangescherpt en van meer controles voorzien;
- de portiersloge is aangepast en de toegangscontrole is aangescherpt;
- het personeel is specifiek opgeleid voor bagagedetectie;
- periodiek en op indicatie zet De Woenselse Poort honden in voor het opsporen van drugs op de afdelingen, in de binnentuin van de beveiligde zone en bij toegangscontroles. Daarnaast worden kamer- en kastcontroles uitgevoerd en worden personen gefouilleerd;
- de samenwerking met politie en gemeente voor de aanpak van (drugs-)overlast en dealers is geïntensiveerd.

Vraag 3 en 4

Hoe beoordeelt u de effectiviteit van de sindsdien genomen maatregelen, gelet op de invoer van het vuurwapen in de kliniek waarmee twee bewoners zichzelf onlangs van het leven hebben beroofd?² Kunt u aangeven op welke wijze u de afgelopen jaren heeft toegezien op naleving van deze maatregelen?

Klopt het dat onderzoek heeft uitgewezen dat er sprake is van zelfmoord door de betreffende bewoners?³ Zijn er voldoende indicaties dit met zekerheid vast

¹ <http://www.omroepbrabant.nl/?news/162790922/>

Undercover+in+Nederland+smokkelroute+Woenselse+Poort+liep+via+cafe.aspx

² «Drugs- en wapensmokkel Woenselse Poort kinderlijk eenvoudig», Omroep Brabant, 26 februari 2016.

³ Idem

te kunnen te stellen, zo ja, welke? Vormt dit nog onderwerp van verder onderzoek door de Inspectie?

Antwoord 3 en 4

In 2015 heeft DJI een Safety Security & Housing audit uitgevoerd; de beveiligingsmaatregelen en algehele staat van beveiliging (beveiligingsniveau 2 en 3) zijn hierbij positief beoordeeld. Ook bij een tussentijds toezicht van de Inspectie Veiligheid en Justitie in 2013 is geconstateerd dat De Woenselse Poort de gedane aanbevelingen had opgepakt. De Inspectie was tevreden over de wijze waarop de veiligheid werd vormgegeven. Het incident heeft zich afgespeeld in de besloten zone van de instelling (beveiligingsniveau 2) In beveiligingsniveau 2 worden geen detectiepoortjes of bagagescans gebruikt. De politie heeft op basis van haar onderzoek geconcludeerd dat beide personen zelf hebben gekozen voor de dood. Door de politie wordt momenteel onderzoek gedaan naar de herkomst van het wapen. Door Bureau Veiligheid en Integriteit van DJI vindt een onderzoek plaats naar de beveiligingsaspecten van de afdeling. Daarnaast vindt vanuit behandelinhoudelijk perspectief een onderzoek plaats naar de toedracht van het incident. Dit onderzoek vindt plaats volgens de gestandaardiseerde PRISMA methode, onder leiding van een onafhankelijke, externe voorzitter. De Inspectie Veiligheid en Justitie heeft op 7 maart jl. een oriënterend bezoek gebracht aan de instelling naar aanleiding van het incident op 25 februari 2016. Op korte termijn volgt een tweede oriënterend bezoek omdat een aantal inhoudelijke vragen nog niet aan bod is gekomen. Op basis van deze bezoeken besluit de inspectie of aanvullend onderzoek nodig is.

Vraag 5

Klopt het dat cliënten voornamelijk via andere ingangen binnenkomen dan via de beveiligende hoofdingang? Is het correct dat daardoor geen effectieve controle kan worden uitgevoerd op de invoer van vuurwapens en contrabande?

Antwoord 5

Nee, dit klopt niet. De instelling kent twee zones: beveiligingsniveau 2 en beveiligingsniveau 3. Beide beveiligingsniveaus hebben een eigen, separate ingang. Bovendien is er geen vrije doorgang tussen de twee beveiligingsniveaus.

Vraag 6

Is het correct dat bezoekers niet tot nauwelijks worden gecontroleerd op de invoer van vuurwapens en contrabande?

Antwoord 6

Bij de toegang tot beveiligingsniveau 3 wordt structureel gecontroleerd door middel van een detectiepoort en een bagagescan. Op indicatie kunnen aanvullende maatregelen worden getroffen, bijvoorbeeld drugshonden. Bij de toegang tot beveiligingsniveau 2 is geen detectiepoort en bagagescan. Hier wordt steekproefsgewijs en op indicatie gecontroleerd.

Vraag 7

Heeft u indicaties dat ook op andere manieren de invoer van verboden spullen gemakkelijk is te realiseren voor cliënten? Zo ja, welke?

Antwoord 7

Nee, de hierboven beschreven beveiligingsmaatregelen zijn erop gericht om de invoer van contrabande zoveel mogelijk te voorkomen.

Vraag 8

Hoe is het in de kliniek gesteld met de frequentie en de intensiteit van (kamer)controles op vuurwapens en contrabande?

Antwoord 8

Regelmatig worden kamers door het afdelingspersoneel en/of de beveiliging gecontroleerd. De frequentie is afhankelijk van het karakter van de afdeling en het betreffende beveiligingsniveau en natuurlijk op indicatie per cliënt.

Daarnaast zet De Woenselse Poort honden in voor het opsporen van drugs, op de afdelingen, in de binnentuinen en in toegangsruimtes. Daarmee worden zowel cliënten, medewerkers als bezoekers door de honden gecontroleerd.

Vraag 9

Welke tijdelijke maatregelen worden door u c.q. de directie genomen in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat is gestart naar aanleiding van dit incident? Wanneer verwacht u de uitkomsten van dit onderzoek?

Antwoord 9

Na het incident is in de gehele besloten en beveiligde zone een kamer/kastcontrole uitgevoerd. Hierbij zijn geen onregelmatigheden aangetroffen. Daarnaast is de toegangscontrole van de besloten zone direct na het incident aangescherpt en dit zal zo blijven tot de uitkomsten van de verschillende onderzoeken bekend zijn. Dit houdt onder andere in dat alle cliënten, hun bezoekers en alle bagage worden gecontroleerd bij binnenkomst. Er wordt een handscanner gebruikt, er wordt gefouilleerd en men checkt de bagage. De uitkomsten van de twee onderzoeken, te weten het onderzoek door Bureau Veiligheid en Integriteit en het behandelinhoudelijke onderzoek naar de toedracht, worden over enkele weken verwacht.

Vraag 10

Kunt u deze vragen beantwoorden voorafgaand aan het Algemeen overleg gevangeniswezen voorzien op 30 maart aanstaande?

Antwoord 10

Ja.